

Nooit te oud om... actief te zijn

Het Europese Jaar is een unieke kans om gezamenlijk de ervaring, wijsheid en vele andere kwaliteiten die oudere burgers de samenleving kunnen bieden, te waarderen en te mobiliseren. Het Europese Jaar stelt ons beeld op de proef dat ouderen een last voor de samenleving zijn door juist het potentieel en de mogelijkheden te benadrukken in plaats van stoornissen en obstakels. We bezitten potentieel voor een actiever en meer bevredigend leven op iedere leeftijd – en dit moet gerealiseerd worden ten behoeve van onszelf maar ook van de samenleving in haar geheel. Zelfs een grijzer Europa biedt volop kansen!

European Seniorforce Day

Elk jaar op 1 oktober wordt in landen overal ter wereld de Internationale dag van de ouderen gevierd. Dit jaar zijn overheidsinstellingen en vrijwilligersorganisaties van over heel Europa uitgenodigd om één dag op te offeren, 1 oktober of een andere dag in oktober, om nieuwe manieren te zoeken om oudere vrijwilligers bij de organisatie te betrekken en om het meeste profijt te trekken van hun bijdragen. Er is ruimte voor verschillende evenementen en activiteiten: vrijwilligersmarkten, wijkactiviteiten (om bijvoorbeeld een openbare ruimte op te knappen), jonge vrijwilligers die ouderen uitnodigen om mee te doen bij hun activiteiten.

Deel uw ervaring met het ouder worden – vertel uw verhaal!

Gedurende het hele jaar 2012 zullen levensverhalen en getuigenissen van Europese burgers en alle generaties onder de aandacht gebracht en gedeeld worden op de website van het Europees Jaar. We zijn met name geïnteresseerd in het laten zien hoe ouderen de jongeren kunnen steunen en op welke wijze de banden tussen verschillende generaties kunnen worden versterkt.

Uitzonderlijke prestaties belonen

We zullen eind 2012 nog zeker niet klaar zijn met de opbouw van een betere samenleving voor een vergrijzende bevolking. Aan het einde van het Europees Jaar zal de balans worden opgemaakt van wat op dat moment bereikt is door een groot aantal betrokken partijen. De meest opmerkelijke bijdragen voor actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties zullen tijdens een Europese prijsuitreiking onderscheiden worden. Zorg dat uw prestaties niet onopgemerkt blijven!

Houd contact!

De website is de centrale ontmoetingsplaats van het Europees Jaar. Hier vindt u uitgebreide informatie over alle verbintenissen en initiatieven die genomen zijn om actief ouder worden in Europa te stimuleren, maar ook nieuws, evenementen en inspirerende intergenerationele levensverhalen. Klik op 'doe mee' om met anderen dat waar u mee bezig bent te delen. Identificeer uzelf als partner van het Europees Jaar door het logo in uw activiteiten te gebruiken!

Doe mee

Tijdens het Europees Jaar zullen verschillende evenementen en activiteiten worden georganiseerd in alle 27 lidstaten plus IJsland, Liechtenstein en Noorwegen. De website brengt deze in kaart. Op www.active-ageing-2012.eu kunt u meer informatie vinden over wat er bij u in de buurt gebeurt, over de nationale coördinator in uw land en over de organisaties die zich bezig houden met actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties.

<http://europa.eu/ey2012/>

Europees Jaar voor **actief ouder worden** en solidariteit tussen de generaties 2012

Hoe willen we ouder worden?

Campagne voeren voor een betere samenleving voor jong en oud

© European Union, 2012. Catalogue number: KE-32-12-284-NL-C ISBN-13: 978-92-79-25457-4 DOI: 10.2767/73139

Europees Jaar voor **actief ouder worden** en solidariteit tussen de generaties 2012

De bevolking wordt ouder, en wij ook

De Europese Unie heeft te maken met een sterke vergrijzing van de bevolking. Deze demografische verschuiving is een onvermijdelijk gevolg van één van de grote verworvenheden van onze samenleving – een hogere levensverwachting.

De gemiddelde leeftijd in de Europese Unie is 39,8 (Eurostat-statistieken) maar in 2060 zal de gemiddelde leeftijd van de EU-burger 47,2 zijn. In 2060 zal de bevolking in de EU voor bijna 30% uit personen ouder dan 65 jaar bestaan (16% in 2010).

Binnen een paar jaar zal de Europese bevolking in de werkende leeftijd afnemen terwijl de bevolking ouder dan 65 jaar zal blijven toenemen met ongeveer twee miljoen mensen per jaar. In 2060 zullen er nog maar twee personen in de werkende leeftijd zijn voor iedere persoon van 65 jaar en ouder.

Een ouder Europa biedt verschillende uitdagingen: voor onze arbeidsmarkt, onze gezondheidssystemen en onze levensstandaard nadat we met pensioen zijn gegaan. Bij velen bestaat de vrees dat het leven voor ouderen slechter zal worden terwijl anderen verwachten dat de ouderen hun eigen belangen zullen behartigen en een zware last op de jongere generaties zullen leggen.

Maar moeten we echt bang zijn voor de toekomst in onze vergrijzende samenleving? Nee, beslist niet, als we langer gezond blijven, als we meer kansen op de arbeidsmarkt voor oudere werknemers creëren, als we actieve deelnemers in de samenleving blijven en als we in een omgeving kunnen leven waarin ouder worden niet inhoudt dat we afhankelijk van anderen worden – kortom, als ‘actief ouder worden’ voor ons allen werkelijkheid wordt. Laten we ervoor zorgen dat we een zo groot mogelijke kans hebben om gezond, actief en onafhankelijk te blijven naarmate we ouder worden!

Het Europees Jaar voor actief ouder worden en solidariteit tussen de generaties 2012 wil bewustwording kweken voor de bijdrage van ouderen aan de samenleving en hoe dit ondersteund kan worden. Het streven is erop gericht beleidsmakers en de belangrijkste betrokken partijen op alle niveaus te stimuleren en te mobiliseren om actie te ondernemen ten einde betere kansen voor actief ouder worden te scheppen en de solidariteit tussen de generaties te versterken.

Actief ouder worden: Wat betekent dat?

Actief ouder worden in goede gezondheid en als voorwaardig lid van de samenleving, ons meer gerealiseerd voelen in ons werk, onafhankelijker zijn in ons dagelijkse leven en meer betrokken als burger. Hoe oud we ook zijn, we kunnen altijd een rol in de samenleving spelen en van een betere levenskwaliteit genieten. De uitdaging is dan ook om het maximale uit het enorme arbeidspotentieel te halen waarover we beschikken. Ook ten aanzien van ouderen. Het Europees Jaar 2012 wil het actief ouder worden op drie gebieden stimuleren:

Werk

Omdat de levensverwachting in Europa stijgt, is het logisch dat dit ook geldt voor de pensioenleeftijd. Veel mensen zijn echter bang dat ze niet in hun huidige baan zullen kunnen blijven werken of een andere baan zullen kunnen vinden voordat zij voldoende pensioen hebben opgebouwd om met werken te stoppen. We moeten oudere werknemers betere kansen op de arbeidsmarkt bieden.

- Levenslang leren en het verwerven van nieuwe vaardigheden
- Gezonde werkomstandigheden
- Strategieën voor leeftijdsbewust personeelsbeleid in bedrijven
- Arbeidsbemiddeling ook voor ouderen die een baan zoeken
- Geen leeftijdsdiscriminatie
- Arbeidsvriendelijke belasting / sociale zekerheid
- Ervaringsoverdracht

Participatie in samenleving

Met pensioen gaan houdt niet in dat men op non-actief wordt gesteld. De bijdrage van ouderen aan de samenleving als vrijwilliger waarbij jarenlang opgebouwde kennis en ervaring ingezet wordt op andere plaatsen in de samenleving wordt vaak over het hoofd gezien. Ook zullen veel ouderen zorg voor anderen, in het bijzonder van hun eigen ouders, echtgenoten of kleinkinderen, op zich nemen. Het Europees Jaar streeft naar meer erkenning voor de bijdrage van ouderen aan de samenleving en naar het scheppen van meer ondersteunende voorwaarden voor hen.

- Inkomenszekerheid op latere leeftijd
- Ondersteuning bij sociale participatie en vrijwilligerswerk
- Hulp bij informele zorg en dienstverlening
- Combineren van werk en zorg
- Solidariteit en dialoog
- De digitale kloof overbruggen

Zelfstandig leven bevorderen

Onze lichamelijke mogelijkheden worden minder naarmate we ouder worden. Maar er kan veel worden gedaan om deze achteruitgang te vertragen en omgevingen kunnen veel vriendelijker worden gemaakt voor mensen die lijden aan verschillende gezondheidsstoornissen en beperkingen. Actief ouder worden houdt ook in onze zelfredzaamheid vergroten naarmate we ouder worden zodat we zo lang mogelijk ons leven zelf kunnen sturen.

- Gezondheid bevorderen en preventieve gezondheidszorg
- Aangepast wonen
- Toegankelijk en betaalbaar vervoer
- Leeftijdsvriendelijke omgevingen, goederen en diensten
- Maximaliseren van zelfstandigheid in lange termijn zorg
- Technologie op maat om zelfstandig wonen te bevorderen / aan te moedigen

Zich inzetten voor verandering

Het Europees Jaar gaat over actie ondernemen en veranderingen bewerkstelligen zodat we een meer inclusieve samenleving voor alle leeftijdsgroepen kunnen opbouwen. Dit zal niet per decreet te realiseren zijn en zal een langdurige collaboratieve inspanning vergen waarin velen hun rol dienen te vervullen.

Het Europees Jaar zou voor u – als burger, als werkgever, als vertegenwoordiger – aanleiding moeten zijn om na te denken over wat u kunt doen om actief ouder worden te stimuleren en de solidariteit tussen de generaties te versterken. Het is een uitnodiging om u voor specifieke acties beschikbaar te stellen die ertoe bijdragen deze doelen te bereiken.

Een verbintenis kan vele vormen aannemen en iedere verbintenis telt. Iedere persoon als individu, openbare of privé-instellingen, bedrijven, verenigingen of gemeenten, klein of groot, kunnen haalbare doelen opstellen en deze realiseren om een actievere rol voor oudere burgers te stimuleren. Van beleidsmakers die wetten of begrijpelijke actieprogramma's in de praktijk brengen tot bedrijven die de faciliteiten op de werkplaats en de arbeidstijd verbeteren. De mogelijkheden zijn eindeloos – net zoals de behoefte aan verbeteringen!

Deel met anderen waar u zich mee bezig houdt op de website van het Europees Jaar – en doe hier inspiratie op voor uw eigen werk!

Wat kunnen we doen?

Fit blijven – zowel fysiek als mentaal – is essentieel, zowel om de kansen op de arbeidsmarkt te benutten als te genieten van een goede levenskwaliteit. Dit betekent ziekte en letsel voorkomen als gevolg van slechte arbeidsomstandigheden maar ook een gezonde levensstijl bevorderen. Levenslang leren garandeert ons dat onze vaardigheden tot aan het einde van onze loopbaan up-to-date blijven. Werkgevers kunnen de arbeidsomstandigheden, -tijden en -overeenkomsten aanpassen zodat deze beter aan de behoeften van oudere werknemers voldoen. Overheden kunnen hun belastings- en sociale zekerheidsstelsel herzien om ervoor te zorgen dat werken op iedere leeftijd loont.

Onbetaald werk door ouderen als vrijwilligers bij verenigingen en als zorgers moet erkend en ondersteund worden, bijvoorbeeld door training voor zorgers aan te bieden, maar ook de zorg respijt verlenen om te garanderen dat de last niet ondraaglijk wordt en zorgers zich van de samenleving isoleren. Bij verenigingen kunnen jongere mensen veel leren van de ervaring, kennis en culturele bagage van ouderen.